

SC

අධ්‍යයන විද්‍යා මණ්ඩලයේ සහ  
උපාධ්‍යවරුන්ගේ අර්ථකථන ක්‍රමය පිළිබඳ  
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්.



කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මානව ශාස්ත්‍රපීඨයේ පාලි  
හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ දර්ශනපති උපාධ්‍ය  
සඳහා ඉදිරිපත් කරන ස්වාධීන නිබන්ධනය.

- දිනය :- 2008 - නොවැම්බර් - 07.
- නම :- ගෝනදෙනියේ පඤ්ඤාරතන හිමි
- ශිෂ්‍ය අංකය :- FGS / 04 / 02 / 06 / 2003/ 01

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය  
කැලණිය.

ප්‍රවේශ අංකය	582
වර්ග අංකය	

සාර සංග්‍රහය.

ලෝකයේ ඇති සියලු භාෂා සාහිත්‍යයන් අතර පාලි සාහිත්‍යයට හිමි වන්නේ අද්විතීය ස්ථානයකි. බුදුරදුන් බරණැස ඉසිපතන මිගදායේ දී පස්වග මහණුන්ට දම්සක් පැවතුම් දේශනාව පැවැත්වීමත් සමග ම පාලි සාහිත්‍යය ආරම්භ විය. පාලි සාහිත්‍යයේ හරය ත්‍රිපිටකය යි. තම අභිමතාර්ථයන් සපුරා ගෙන බොහෝ දෙව් මිනිසුන්ගේ හිතසුව පිණිස ක්‍රියා කිරීම බුදු සසුනේ පරමාර්ථය යි. සමස්ත ත්‍රිපිටකය ම පරෝපකාරය පිණිස බුදුරදුන් හා ශ්‍රාවකයන් විසින් දෙසූ උතුම් දේශනාවන්ගෙන් පිරී පවතී. එහෙත් කාලයත් සමග ම වචනවල අර්ථ සැඟවී යන බැවින් සැබෑ අරුත් අතුරුදහන් වෙයි. පෙර බුදුවරුන්ගේ ධර්මයන් ද එසේ කාලයාගේ ඇවෑමෙන් අතුරුදහන් විය. බුදුරදුන් ආසවට්ඨානීය ධර්ම දේශනා කිරීමේ දී පැහැදිලි කොට ඇත්තේ කාලය ගතවන විට සසුන පිරිහෙන බව යි. බුදුරදුන් ජීවමාන ව වැඩසිටිය දී ම ඇතැම් ශ්‍රාවකයෝ බුද්ධදේශනාව වැරදි අයුරින් අර්ථ නිරූපණය කළ බවට තොරතුරු සඳහන් වෙයි. බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව ඒ තත්ත්වය සීඝ්‍රයෙන් වැඩි විය. මේ තත්ත්වය වටහාගත් ශාසන භාරධාරී මහතෙරවරු ත්‍රිපිටකයේ අර්ථ විනාශ වන්නට නො දී රැකගැනීම පිණිස ධර්ම විනයට ගැලපෙන පරිදි අර්ථකථන ඉදිරිපත් කළහ. ඒවා උගත් මහතෙරවරු ඉතා සුරැකිව ආරක්‍ෂා කරගත් අතර ධර්මසංගායනාවල දී සංගායනාවට ද භාජනය කළහ.

තෙවැනි ධර්ම සංගීතිය බුදු දහම ලොව පුරා පැතිරීයාමට ප්‍රබල සාධකයක් වූයේ මොග්ගලීපුත්තනිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ අනුශාසකත්වයෙන් ධර්මාශෝක මහරජතුමා විසින් රටවල් 9 කට ධර්මදූත කණ්ඩායම් 9 ක් පිටත් කර යැවූ බැවිනි. ලක්දිවට පැමිණි මිහිදු හිමියන් ප්‍රමුඛ පිරිස මෙහි ශාසන ප්‍රතිෂ්ඨාපනය පිණිස ක්‍රියා කළා පමණක් නො ව දඹදිවින් රැගෙන එන ලද අර්ථ විවරණ සහිත පෙළ දහම ආරක්‍ෂා කිරීම පිණිස ද ක්‍රියා කළහ. එහි ඉතා වැදගත් පියවරක් වූයේ මගධ බසින් පැවති අර්ථ විවරණ හෙළ ඇදුරන්ගේ ද සහාය ඇතිව සිංහලයට නැගීම යි. මෙය ලක්දිව පමණක් සිදු වූ මහඟු කාර්යයකි. සෙසු ධර්මදූත පිරිස් මෙබදු පියවරක් ගත් බවට වාර්තා නො වේ.

පසු කාලයේ දී ලෝකයේ බොහෝ රටවල බුදු සසුනට විවිධ අහාග්‍රය සම්පන්න කාලයන් උදා වූ බැවින් ධර්ම ද ඒ රටවලින් බොහෝ දුරට අතුරුදහන් විය. විශේෂයෙන් අර්ථ විවරණ අතුරුදහන් විය. මේ නිසා ථෙරවාදී අර්ථ විවරණ හෙළ ඇදුරන් සතු විය. බුදුන් උපන් දේශයෙන් ද ඒවා අතුරුදහන් විය. මේ නිසා සමස්ත ථෙරවාදී බෞද්ධ ලෝකයේ ම අවධානය ලක්දිවට යොමු විය. විශේෂයෙන් ලොව පහළ වූ මහාපඬිවරු හෙළවුවා පිළිබඳ සිය අවධානය යොමු කොට ඒවා නැවතත් මාගධියට නැගීම පිණිස අවශ්‍ය පියවර ගත්හ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කලින් කල විදේශීය බෞද්ධ ආචාර්යවරු මෙහි පැමිණියහ. බුද්ධසෝභ, ධම්මපාල, බුද්ධදත්ත යන පඬිවරු ඒ අතරින් සුවිශේෂී ය.



හෙළුවා සොයා ලක්දිවට මුලින් ම පැමිණියේ බුද්ධදත්ත හිමියන් බව පිළිගැනේ. එහෙත් එතුමාට විශේෂ යමක් කිරීමට වයස හරස් විය. දෙවනු ව මෙහි පැමිණියේ බුද්ධසෝම හිමියන් ය. උන්වහන්සේට පාලි සාහිත්‍යයේ නව පිටුවක් පෙරලීමට හැකි විය. ලක්දිව බුදු දහමෙහි මූලස්ථානය වන මහාවිහාරයෙහි නවාතැන් ගත් මේ හිමියෝ හෙළුවා ඉගෙන විවිධ ඓතිහාසික තොරතුරු ද ඇතුළත් කරමින් පාලි අටුවා රචනා කළහ. එහෙත් ඒ හිමියන්ට ද සියලු පෙළ පොත් සඳහා අටුවා සැපයීමට නො හැකි වූ අතර ඉතිරි කොටස සම්පූර්ණ කිරීමට ධම්මපාල හිමියෝ දකුණු ඉන්දියාවේ සිට මෙහි පැමිණියහ.

පාලි සාහිත්‍යයෙහි ධම්මපාල භූමිකාව පිළිබඳ ව උගතුන්ගේ අවධානය මඳ බව පෙනේ. එම තත්ත්වය නිසා ධම්මපාල හිමියන් පිළිබඳ බොහෝ තොරතුරු සැඟව පවතී. ඉතිහාසයේ ධම්මපාල නමින් පාලි ආචාර්යවරු කිහිපදෙනෙක් ගැන සඳහන් වන නිසා බුද්ධකතීකායේ බොහෝ ග්‍රන්ථ සඳහා පරමාර්ථපතී නම් අටුවා සමූහය හා නෙත්ති අටුවාව ද ටීකා ග්‍රන්ථ ද රචනා කරන ලද්දේ කවුරුන් විසින් ද යන ගැටලුව පවතී. මෙහි දී ආචරිය යන විශේෂ නාමයෙන් හඳුන්වනු ලබන ධම්මපාල හිමියන් මෙම ග්‍රන්ථ රචනා කොට ඇති බවත් අටුවා හා ටීකා එක ම ආචාර්යවරයෙකුගේ රචනා බවත් පෙන්වා දෙනු ලැබේ. එහි දී පරිච්ඡේද හතක් ඔස්සේ අට්ඨකථාවන්ගේ සම්භවය, ආචරිය ධම්මපාල චරිතය, ජාතභූමිය, රචිත කෘති හා ඒවාහි අන්තර්ගතය, ආචරිය ධම්මපාල හිමියන්ගේ අර්ථකථන සම්ප්‍රදාය හා එහි සුවිශේෂත්වය, උන්වහන්සේ සතු වූ රචනා ශෛලිය හා භාෂා කුශලතාවය, සෙසු අටුවාකරුවන් අතර ආචරිය ධම්මපාල හිමියන්ට හිමිවන ස්ථානය හා එහි ඇති විශේෂත්වය, එසේ ම ධම්මපාල කෘතිවලින් හෙළිවන ඓතිහාසික, ආගමික, සාමාජික, අර්ථික තොරතුරු ද ඉදිරිපත් කරමින් ආචරිය ධම්මපාල චරිතයට අවධානය යොමු කරමින් මෙම නිබන්ධය රචනා කිරීම අරමුණයි.

